

Kjære alle sammen,

Vi lever i en urolig tid. Krig og konflikt virker å være den nye normalen.

- (I september invaderte Aserbajdsjan regionen Nagorno-Karabakh, hvor store deler av den armenske befolkningen la på flukt.)**
- Krigen i Ukraina er inne i en ny fase, der ukrainske styrker er på offensiven for å vinne tilbake sitt territorium fra Russlands klør.**
- Og - for litt over en måned siden utførte Hamas et terrorangrep uten sidestykke, hvor uskyldige mennesker ble drept på grufullt vis i egne hjem. Det var det mest dødelige angrepet på jøder siden Holocaust. I ukene som fulgte har iranskstøttet milits skapt uro i regionen med angrep både mot Israel og mot amerikanske styrker.**

Nå ser vi at Israel har satt i gang en storstilt invasjon av Gaza, med mål om å ødelegge Hamas og hente gislene hjem.

Vi er vitner til enorme lidelser på Gazastripen.

Bildene vi ser av livløse barnekropper og desperate foreldre, brenner seg fast i bevisstheten vår. Vi hører grufulle historier fra Al-Shifa-sykehuset nå.

Når sykehus angripes og settes ut av spill, har sivile knapt en sjanse. Vi har lenge krevd en reell og umiddelbar humanitær pause, og den må iverksettes umiddelbart. Det er en tragedie at så mange sivile drepes, og at nesten halvparten av dem er barn.

Verdenssamfunnet må sette alle krefter inn for å stanse den humanitære krisen.

Det er all grunn til å være tydelig: Jeg fordømmer Hamas' terrorangrep for fem uker siden, som blant annet rammet uskyldige ungdommer på musikkfestival. Hamas har med

sine grusomme handlinger gjort det klart for alle at de er villige til å bruke ren terror for å oppnå målene sine.

Hamas må snarest frigi de over 200 gislene de holder i Gaza, og de må avslutte raketangrepene mot Israel.

Israel har en klar rett til å forsvare seg. Men jeg vil også være helt tydelig om Israel: Det finnes også regler for hva man kan gjøre når man forsvarer seg. Disse reglene brytes av Israel nå.

Omfanget av blokaden av Gaza, som hindrer humanitær hjelp å komme frem, er et brudd på folkeretten.

At sivile ikke får tilgang på mat, vann, strøm og medisiner er helt uakseptabelt.

Både Israel og Hamas har en klar plikt til å beskytte sivile, skille mellom sivile og militære og opptre forholdsmessig. Krigens regler brytes på begge sider. Israel må følge reglene for krig, og disse reglene gjelder selv om Hamas bruker sivile som skjold.

Jeg er dypt bekymret for at krigen skal eskalere videre og spre seg.

Konflikten mellom Israel og Palestina er helt spesiell. Det er få andre konflikter som har fått like mye internasjonal oppmerksomhet.

Helt siden opprettelsen av Israel for 75 år siden, har Israel kjempet for sin overlevelse og palestinerne kjempet for en selvstendig stat.

På ett tidspunkt var vi nære på fred: Oslo-prosessen på 90-tallet la grunnlaget for begrenset palestinsk selvstyre som kunne utviklet seg til en fredelig sameksistens.

Men siden da har begge sider undergravet avtalen.

Israels metode har vært bruk av bosettinger og blokader som hindrer folk og varer å komme ut og inn av de palestinske områdene. Israel har også brukt dødelig militærmakt og vilkårlig avstraffelse av uskyldige palestinere. Dette er ikke virkemidler som er et demokrati verdig.

Palestinsk side har brukt voldelige virkemidler, som terrorbombing og rakettskyting både mot Israel og andre mål i Vesten. Hamas' terror 7. oktober er det mest nylige og grufulle eksemplet av mange terrorangrep i Palestinas navn.

Dessverre har det ikke vært mulig å finne permanente løsninger på de mest krevende spørsmålene i konflikten.

- Om Jerusalem, som har stor symbolsk betydning for både jøder, kristne og muslimer.**
- Om palestinske flyktninger, som utgjør halvparten av det palestinske folk.**
- Om de israelske bosettingene på Vestbredden som er et brudd på folkeretten.**

Derfor har det heller ikke vært mulig å komme frem til en tostatsløsning der en palestinsk og israelsk stat kan leve side om side.

Norge har hatt et langvarig engasjement i Midtøsten.

Gjennom skiftende regjeringer har vi ment at en

tostatsløsning er veien å gå for å få varig fred i Midtøsten.

Det jeg fortsatt vi må forsøke å få til. Selv om det ser mørkt

ut nå mener jeg vi må arbeide utrettelig for å bygge opp

kreftene som ønsker fred. Både i Israel og i Palestina.

Norge skal stille opp med bistand for å få dette til. Og vi

skal bidra med nødhjelp gjennom internasjonale

humanitære organisasjoner til de sivile som nå blir rammet

på begge sider av konflikten.

Det er gode grunner til å gjøre en grundig vurdering av

bistanden som Norge gir til Palestina. Høyre forventer at

regjeringen gjør en grundig og kritisk gjennomgang av all

denne bistanden. Vi mener gjennomgangen må oppnå to

ting:

- En forsikring om at norske midler ikke finansierer aktører som støtter Hamas' terrorhandlinger.**
- En langsiktig styrking av de kreftene i Palestina som ønsker fredelig sameksistens med Israel.**

Høyre mener det vil være skadelig å stoppe all bistand til palestinske selvstyremyndigheter på Vestbredden. Norsk bistand til palestinske selvstyremyndigheter går for eksempel til helse- og skoletilbud for sivilbefolkningen, og i en krig som allerede rammer sivile hardt – må Norge passe på at vi ikke gjør vondt verre. Vi ønsker å støtte opp om det palestinske folket. Dersom helse og skoletilbud forsvinner, vil det også bane vei for mer radikalisering i palestinske selvstyreområder. Det er det siste vi trenger slik situasjonen er nå.

Kjære venner.

Mens vi sitter her på Høyres Hus, i trygge og lune omgivelser, opplever barn og voksne sitt livs mareritt på Gaza. FNs generalsekretær sier at «Gaza er i ferd med å bli en gravplass for barn». Over 100 av FNs ansatte på Gazastripen er døde.

Kanskje er Midtøsten langt unna. Men de menneskene som lider, er som deg og meg. De er venner, familie og kollegaer.

Rundt 250 av dem er også nordmenn.

Høyres budskap er klart:

Norge har et ansvar for å stille opp med nødhjelp gjennom internasjonale humanitære organisasjoner til de altfor mange sivile som nå blir rammet av konflikten.

I en tid som dette bør vi stille oss selv det store spørsmålet: Hvordan bør Norge respondere på akutte humanitære kriser i verden? Jeg mener vi bør ha to svar:

- For det første, et humanitært budsjett som er stort og fleksibelt**
- For det andre, FN som er i stand til å respondere på kriser raskt og effektivt**

Derfor har jeg også tenkt å benytte anledningen til å komme med den første lekkasjen fra Høyres alternative statsbudsjett:

Vi foreslår å øke kjernestøtten til en rekke FN-organisasjoner med 230 mill. kroner. Det gjør at FN kan fungere bedre som verdens nødetat når det smeller.

Kjernestøtten gjør at FN kan fokusere på sine kjerneoppgaver, drive mer effektivt og prioritere situasjonene der nøden er mest akutt.

I tillegg vil vi sette av 100 mill. kroner mer til humanitær bistand i vårt alternative budsjett.

Samlet vil disse økningen gjøre både Norge og FN bedre rustet til å stille opp med humanitær bistand når krig og krise rammer.

Kjære alle sammen,

Høyres sentralstyre kan få til mye. Dessverre tror jeg ikke fred i Midtøsten er blant dem.

Men hver og en av oss kan gjøre litt. Vi kan sørge for at det er plass til de lidelsene begge sider i konflikten opplever – også i vårt eget samfunn.

Uansett hvilket syn man måtte ha på Israel eller Palestina i konflikten frem til nå, mener jeg det er viktig å forstå hva folk med palestinsk, jødisk og israelsk bakgrunn føler, også her hjemme.

Som samfunn har vi et felles ansvar for at minoriteter i Norge føler seg trygge.

For noen dager siden besøkte jeg synagogen i Oslo.

Da fortalte det Mosaiske Trossamfund at enkelte jøder i Norge føler seg alene og fremmedgjorte. Noen av dem opplever at samfunnet hvor de har levd i generasjoner, ikke støtter dem, trøster dem og stiller opp når tragedien rammer.

Deres budskap var at vi alle må beskytte den jødiske minoriteten i Norge og at ord har betydning.

Det er jeg helt enig i. Jeg vil oppfordre alle som ytrer seg på fredelig vis for Palestinas sak om å tenke igjennom ordene som brukes og hva man gir uttrykk for å støtte.

Slagord som «Palestine is free, from the river to the sea»

virker tilforlatelige, men vil i praksis bety at Israel skal fjernes fra kartet. Å kalle Israel for et land som har gjennomført «75 år med okkupasjon» er ikke en riktig fremstilling. En av Palestinakomiteens grunnleggere skrev rett etter angrepet 7. oktober på sosiale medier at han var «imponert over dyktigheten og motet til Hamas-soldatene». Slike ord og begrepsbruk er polariserende. Og sårende. Ord må velges med omhu.

Forrige torsdag var det 85 år siden Krystallnatten. At jøder i Norge føler seg mer utrygge og at antisemittisme er på fremmarsj i Norge er uakseptabelt. Jeg forventer at regjeringen og alle oss andre gjør det som står i vår makt for å beskytte vår jødiske minoritet.

Samtidig må det være mulig å kritisere Israel uten å bli anklaget for å være antisemittisk.

Og det må være mulig å kritisere Hamas uten å sette likhetstegn mellom Hamas og alle palestinerne – som jo også er ofre for Hamas.

Det er opp til oss alle å sørge for at ikke vi overfører konflikten til vårt samfunn.

Jeg er dypt bekymret for hvordan konflikten vil utvikle seg. Trolig vil bakkeinvasjonen eskalere konflikten ytterligere. Det er med andre ord grunn til å frykte at situasjonen blir verre før den blir bedre.

Det er også grunn til å frykte at konflikten sprer seg til andre land.

Ikke ved at krigshandlingene flytter seg, med ved at en mer tilspisset situasjon gir grobunn til polarisering og ekstremisme også i vårt land.

Mer uro i verden får konsekvenser også her hjemme i Norge. Vi må være rustet for at det vil være flere flyktninger og migranter som ønsker å komme til Europa og til Norge. Vi må også forberede oss på at uroen i Midtøsten kan føre til et økt antall ankomster av flyktninger og migranter i Europa og i Norge.

Ankomstene over Middelhavet forrige måned har ikke vært på et så høyt nivå siden oktober 2016. Mange land i Europa opplever stort migrasjonspress, og allerede er flere av disse landenes mottakssystemer på bristepunktet. Hva er resultatet av dagens system?

- Mer lidelse og nød på reisen, ved at mennesker drukner på vei over Middelhavet**
- Mer lidelse og nød i Europa, fordi flyktninger og migranter blir boende på gaten – uten den tryggheten og hjelpen de trenger for å bli en del av samfunnet de kommer til.**

De økte ankomstene til Europa kommer på toppen av at vi nå opplever den største flyktningkrisen i Europa siden andre verdenskrig.

Norge har tatt – og skal ta – sitt ansvar. Men vi kommer ikke utenom at også mottakskapasiteten i Norge er begrenset. I noen kommuner er kapasiteten svært presset. Og verden blir ikke roligere. Vi trenger en mer helhetlig nasjonal plan for hvordan vi skal ta imot flyktninger og håndtere de store migrasjonsspørsmålene i vår tid.

Derfor vil jeg ha et bredt asylforlik på Stortinget.

Vi må ta lærdom av tidligere kriser og bli mer forberedt enn vi var da flyktningkrisen traff i 2015.

Vi må være i forkant og tilpasse politikken til den virkeligheten vi opplever, Heller gjøre grundige avveiinger nå, enn å komme bakpå og sette inn hastetiltak senere.

Det er mange tema vi kan drøfte i et slikt forlik. Det kan handle om

- mer robust grensekontroll,**

- mer effektiv behandling av søknader og rask retur.**
- nye innstramminger i adgangen til familiegjenforening.**
- utrede en ordning med beskyttelse i tredjeland for å kunne gi beskyttelse til flere av de totalt 100 millioner menneskene som er på flukt i verden.**
- ta initiativ til tettere europeisk samarbeid om håndtering av ankomster, inkl. bruk av EØS-midler til dette formålet**
- bedre løp for integrering og raskere vei til jobb for de som får beskyttelse her i Norge**

Da flyktningkrisen kom i 2015, samlet flere partier på Stortinget seg rundt et bredt asylforlik.

Tiden er inne for å gjøre det igjen.

Av de som kommer til Norge, må vi også hjelpe flere inn i arbeidsliv og samfunnsliv.

Sammenlignet med andre nordiske land, jobber for eksempel flyktningene som har kommet til Norge fra Ukraina i mindre grad.

Men skal vi klare å ta imot de som kommer, er vi helt avhengig av at de som kommer jobber og blir integrert.

Høyre mener det trengs mer norskopplæring og tidligere arbeidsretting. Derfor vil jeg komme med dagens andre budsjettlekkasje:

Vi setter av over 133 millioner kroner til en integreringspakke i vårt alternative budsjett slik at vi kan være bedre forberedt. Og håndtere dagens situasjon bedre.

Pakken inkluderer

- Mer penger til bosetting av flyktninger, blant annet ved å øke tilskuddet for boligutleie til kommunene og åpne for nye boligkonsepter**
- Økt satsing på norskopplæring, med mer bruk av digitale virkemidler og økning av antallet klippekort i opplæringstilbudet fra 4000 til 6000**

- Øke antallet deltakere i Jobbsjansen til 150**
- Øke antallet minoritetsrådgivere**

I en mer urolig verden er det viktig at vi er bedre forberedt. Høyre vil bistå raskt med humanitær hjelp der krisen skjer. Vi vil hjelpe flest mulig mennesker på flukt og ha et godt mottaksapparat i Norge. Og for å lykkes må vi være klare til å håndtere slike situasjoner før det blir en krise. Det er tross alt den viktigste lærdommen jeg har med meg etter å ha håndtert både oljekrisen i 2014, flyktningkrisen i 2015, og i pandemien i 2020. Det må vi bygge videre på.

Takk for meg.